

Likumprojekta "Grozījumi Kriminālprocesa likumā" papildinātā anotācija

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība

1. Pamatojums

Likumprojekts "Grozījumi Kriminālprocesa likumā" (turpmāk – likumprojekts) ir saistīts ar 2024. gada 13. jūnija likumu "Grozījumi Krimināllikumā" un tas ir izstrādāts ar mērķi reformēt tiesisko regulējumu par galīgā soda noteikšanu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem un pēc vairākiem nolēmumiem, kā arī atteikties no brīvības atņemšanas soda nosacītas noteikšanas. Likumprojekts stājas spēkā vispārējā kārtībā.

2. Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība

Par atteikšanos no brīvības atņemšanas soda nosacītas noteikšanas (grozījumi KPL 528., 532., 543., 634., 641. un 651. pantā)

Atgādinām, ka 2022. gada 1. janvārī stājās spēkā grozījumi KL, ar kuriem tika aizsākta nepilngadīgo kriminālatbildības reforma, kā arī pilnveidota kriminālsodu sistēma kopumā, paredzot noteikt probācijas uzraudzību kā pamatsodu.

Vienlaikus KL pārejas noteikumu 25. punktā noteikts, ka pamatsodu – probācijas uzraudzība – sāk piemērot ar 2022. gada 1. janvārī pilngadīgām personām, kuras izdarījušas KL 126., 130., 130.¹, 174., 248.², 253.² un 340. pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu pēc 2021. gada 31. decembra, un nepilngadīgajiem, kuri izdarījuši jebkuru KL sevišķās daļas pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu pēc 2021. gada 31. decembra. Šāds pārejas noteikums tika noteikts, lai, stājoties spēkā grozījumiem KL, probācijas uzraudzību kā pamatsodu jau sākotnēji būtu iespējams piemērot nepilngadīgajiem par jebkāda veida noziedzīgiem nodarījumiem, bet pilngadīgajām personām par tādiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar vardarbību un atkarību izraisīto vielu lietošanu, tādējādi dodot iespēju arī attiecībā uz pieaugušajiem vismaz daļēji piemērot tādu soda veidu, kas nav saistīts ar brīvības atņemšanu, bet gan ļauj strādāt ar personas domāšanas un uzvedības korekciju.

KL grozījumus attiecībā uz probācijas uzraudzības noteikšanu kā pamatsodu sākotnēji nebija iespējams pilnībā attiecināt uz visām pilngadīgajām personām, ievērojot nepieciešamo papildu finansējumu. Tomēr, izstrādājot grozījumus KL, jau sākotnēji tika secināts, ka probācijas uzraudzība kļūs par pilnvērtīgu alternatīvu nosacītai brīvības atņemšanas soda piemērošanai, jo tā satura un izpildes ziņā ir pilnībā identiska nosacītas notiesāšanas pārbaudes laika uzraudzībai.

Vienīgā atšķirība, kas tika konstatēta – probācijas uzraudzības nepildīšanas gadījumā, tiek aizstāts neizciestais soda laiks (gan pie probācijas uzraudzības kā papildsoda, gan pie probācijas uzraudzības kā pamatsoda), savukārt nosacītas notiesāšanas neievērošanas gadījumā notiesātajam tiek izpildīts tam piespriestais brīvības atņemšanas sods pilnā tā apjomā, neskatoties uz to, cik ilgu pārbaudes laiku notiesātais bija ievērojis nosacītas notiesāšanas nosacījumus. Tas nozīmē, ka nosacītas notiesāšanas neievērošanas sekas ir bargākas par probācijas uzraudzības neievērošanas sekām.

Papildus nepieciešams norādīt, ka nosacīta brīvības atņemšanas soda noteikšana sabiedrībā dažkārt tiek uztverta kā atbrīvošana no soda, jo sods netiek izpildīts. Tā vietā probācijas uzraudzība kā pamatsods ir reāls sods, kas tiek izpildīts uzreiz pēc sprieduma spēkā stāšanās. Savukārt, ja persona nepilda probācijas uzraudzības nosacījumus, tad šis sods tiek aizstāts ar brīvības atņemšanu. Papildu atzīmējams, ka brīvības atņemšanas soda nosacīta noteikšana jau pašreiz apgrūtina galīgā soda noteikšanu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem un pēc vairākiem spriedumiem.

Ievērojot minēto, tika konstatēta iespēja pilnībā atteikties no brīvības atņemšanas soda nosacītas noteikšanas, tās vietā ļaujot piemērot pamatsodu – probācijas uzraudzība, proti, ļaujot to piemērot ne tikai nepilngadīgajiem, bet arī pilngadīgajiem attiecībā uz jebkuru KL paredzēto noziedzīgo nodarījumu. Jāuzsver, ka tādējādi tiek mazināta arī atkārtota sabiedriskā darba piemērošana personām, kurām ir nepieciešams sods, kas satur rehabilitācijas un ierobežojumu elementus. Ņemot vērā, ka pēdējos gados ik gadu sabiedriskais darbs trīs un vairāk reizi pēc kārtas ir piemērots 35 % no visiem probācijas klientiem, kuriem tiek nodrošināta sabiedriskā darba izpilde, jaunā pamatsoda ieviešana pilnā apjomā šo problēmu varētu mazināt. Turklāt atbilstoši grozījumiem papildsodu – probācijas uzraudzība – var piemērot tikai kopā ar brīvības atņemšanas sodu, nevis ar sabiedrisko darbu kā tas bija līdz šim, un tas nozīmē, ka daļai notiesāto, kuriem sociālo korekciju bija iespējams īstenot šādas sodu kombinācijas gadījumā, tas vairs nav iespējams.

Līdz ar to, ievērojot, ka saistītie grozījumi KL paredz atteikties no turpmākas brīvības atņemšanas soda nosacītas noteikšanas, tad ar Likumprojektu no **KPL 528. panta pirmās daļas 6. punkta, otrās un trešās daļas, 532. panta pirmās daļas 5. punkta, 543. panta trešās daļas 5. punkta, 634. panta ceturtās daļas 3. punkta un piektās daļas, 641. panta un 651. panta trešās daļas** tiek izslēgts tajos ietvertais tiesiskais regulējums par brīvības atņemšanas soda nosacītu noteikšanu.

Par tiesiskā regulējuma reformu saistībā ar galīgā soda noteikšanu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem un pēc vairākiem nolēmumiem (grozījumi KPL 528. un 649. pantā)

Augstākā tiesa ir atzinusi, ka soda piemērošana ir viens no visbiežāk izvirzītajiem jautājumiem krimināllietās, ko kasācijas kārtībā skata Senāta Krimināllietu departaments. 2019. gadā jautājums par soda piemērošanu skatīts 62 lietās jeb 28% kasācijā skatītajās lietās, tostarp 17 lietās, kurās protestu bija iesniedzis prokurors. Sodu noteikšana ir būtisks aspekts, kas nodrošina lietas pareizu un taisnīgu izskatīšanu, it sevišķi gadījumos, kad persona tiek sodīta par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem. Tieši nepareizi noteiktu sodu dēļ Senātam visbiežāk nākas izmantot savas tiesības pārsniegt kasācijas sūdzībā vai protestā izteiktās prasības robežas.

Augstākās tiesas 2016. gada tiesu prakses apkopojuma “Tiesu prakse sodu noteikšanā par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem un pēc vairākiem spriedumiem, sodu saskaitīšanā un aizstāšanā (KL 50., 51., 52. pants)” 46. lapā norādīts, ka galīgā soda noteikšana, atsaucoties uz KL 50. panta otro un trešo daļu, nav pamatota vairāk kā divās trešdaļās tiesas nolēmumu, vēl mazāks šis skaits ir tiesu nolēmumos, ar kuriem sods noteikts saskaņā ar KL 50. panta piekto daļu un 51. pantu.

Sodu izpildes iestādes vērsa Tieslietu ministrijas uzmanību uz to, ka nolēmumos par galīgā soda noteikšanu nereti sastopamas kļūdas, kā arī bieži nolēmumos nav pieskaitīti sodi pēc citiem nolēmumiem, kas iepriekš ir stājušies spēkā, bet vēl nav izpildīti, tā rezultātā sodu izpildes iestādes ir spiestas vērsties tiesā par nolēmumā

pieļauto kļūdu labošanu saskaņā ar KPL 650. pantu, vai par galīgā soda noteikšanu pēc vairākiem nolēmumiem saskaņā ar KPL 649. pantu.

Tāpat Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs norādīja, ka pašreizējais KL 50. un 51. panta tiesiskais regulējums apgrūtina iespēju iepriekš sodītām personām aprēķināt sodāmības dzēšanas termiņus.

Papildus Ģenerālprokuratūra norādīja, ka praksē, piemērojot KL normas, kas reglamentē soda noteikšanu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem un pēc vairākiem spriedumiem, ir konstatēta nepieciešamība pilnveidot esošo krimināltiesisko regulējumu. Ģenerālprokuratūras skatījumā KL 50. un 51. pantā ietvertie sodu saskaitīšanas un galīgā soda noteikšanas principi rada problēmas normu praktiskajā piemērošanā, apgrūtinot taisnīgu un efektīvu krimināltiesisko attiecību noregulēšanu.

Vienlaikus jānorāda, ka sodu saskaitīšana un galīgā soda noteikšana ir viens no sarežģītākajiem krimināltiesību institūtiem, kā rezultātā praksē rodas kļūdas, piemērojot KL 50. un 51. panta normas. Rezultātā tiesu spriedumi tiek pārsūdzēti un ilgstoši tiek skatīti augstākās tiesu instancēs, nevis nepareizas noziedzīgu nodarījumu kvalifikācijas dēļ, bet kļūdaini noteikta galīgā soda par vairākiem noziedzīgajiem nodarījumiem vai pēc vairākiem spriedumiem dēļ. Šādi tiesas spriedumi ilgstoši nestājas spēkā, līdz ar to apsūdzētās personas tā vietā, lai sāktu izciest tām piespriesto sodu, turpina tikt pakļautas kriminālprocesuālajiem drošības līdzekļiem, t.sk. apcietinājumam. Ievērojot minēto, likumprojekta mērķis ir novērst un mazināt minētās problēmas, kā arī padarīt saprotamāku galīgā soda noteikšanu par vairākiem noziedzīgajiem nodarījumiem un pēc vairākiem nolēmumiem.

Likumdevējam ir plaša rīcības brīvība sodu politikas jomā, t.sk. attiecībā uz sodu saskaitīšanu un galīgā soda noteikšanu. Par to liecina citu Eiropas Savienības dalībvalstu tiesiskais regulējums šai jomā. KL darba grupā tika apskatīts un izvērtēts Francijas, Horvātijas, Maltas, Slovākijas, Rumānijas, Vācijas un Zviedrijas tiesiskais regulējums par sodu saskaitīšanu un galīgā soda noteikšanu.

Piemēram, Francijā, ja vienas lietas ietvaros notiesā par vairākiem izdarītiem nodarījumiem, piespriestie sodi darbojas kopā, nepārsniedzot augstāko likumā noteikto maksimumu. Tas nozīmē, ka sodi netiek saskaitīti, bet darbojas vienlaikus, neviens no tiem nepārsniedzot likumā paredzēto maksimālo apmēru. Ja atsevišķas tiesvedības, tikai tad - līdzīgi kā Latvijā - skaita piespriestos sodus kopā, bet nedrīkst pārsniegt maksimālo likumā paredzēto soda robežu.

Savukārt Horvātijā, ja ir izdarīti vairāki noziedzīgi nodarījumi, tad tāpat kā Latvijā vispirms nosaka sodu par katru noziedzīgo nodarījumu, bet pēc tam, izvērtējot izdarītāja personību un izdarītos noziedzīgos nodarījumus kopumā, uzliek viņam solidāru sodu. Šī ir atšķirīga pieeja kā vairumā valstu – jo sodi netiek skaitīti, bet tiek novērtēta vēlreiz personība un izdarītie nodarījumi, uzliekot vienu solidāru sodu par visiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

Lietuvā, ja izdarīti vairāki noziedzīgi nodarījumi, tiesa tāpat kā Latvijā uzliek sodu par katru noziedzīgo nodarījumu atsevišķi un pēc tam uzliek galīgo apvienoto sodu. Līdzīgi kā Latvijā - nosakot galīgo apvienoto sodu, tiesa var piespriest vai nu apvienotu sodu (tas ir pilnīga ieskaitīšana, bet pie īpašiem nosacījumiem), vai arī pilnībā vai daļēji apvienot sodu. Saskaitītie sodi nevar pārsniegt maksimālo KL paredzēto apmēru. Latvijā var pārsniegt par vienu pusi.

Maltā, ja piespriež mūža ieslodzījumu – tad neko neskaita, visus citus piespriestos sodus aptver mūža ieslodzījums. Pārejos gadījumos vispirms piespriež sodu par smagāko no noziedzīgajiem nodarījumiem, tālāk palielinot to no 1/3 līdz 1/5 no pārējo sodu kopējā ilguma.

Līdzīgi arī Slovākijā, proti, ja izdarīti divi un vairāki noziedzīgi nodarījumi, tad sods par smagāko palielināms par 1/3, nepārsniedzot 25 gadus brīvības atņemšanas.

Rumānijā līdzīgi kā Latvijā – vispirms sodu nosaka par katru noziedzīgo nodarījumu atsevišķi. Mūža ieslodzījums aptver citus sodus. Ja piespriesti vairāki brīvības atņemšanas sodi, tad piemēro bargāko un tam pievieno 1/3 no pārējiem saskaitītajiem sodiem. Ja piespriests tikai naudas sods, tad arī piemēro bargāko un tam pievieno 1/3 no pārējo naudas sodu kopsomas. Līdzīgi kā Latvijā ir noteikts, kad saskaitot b/a sodus var pārvērst visu mūža ieslodzījuma. Rumānijā atskaita izciestā soda ilgumu, savukārt Latvijā saskaņā ar KL 51. panta pirmo daļu jaunajā spriedumā noteiktajam sodam pilnīgi vai daļēji pievieno sodu, kas nav izciests pēc iepriekšējā sprieduma.

Vācijā vairāku noziedzīgu nodarījumu gadījumā bargākais no sodiem tiek palielināts, nosakot griestus. Mūža ieslodzījums aptver citus sodus. Līdzīgi kā Latvijā paredzēta iespēja naudas sodu pārvērst brīvības atņemšanā, bet var naudas sodu noteikt arī kā atsevišķi izciešamu.

Zviedrijā, ja izdarīti vairāki noziedzīgie nodarījumi, tad sākotnējais pamats ir visu sodu kopējais apmērs, jeb pilnīga sodu saskaitīšana, tālāk to koriģējot atbilstoši judikatūrā nostiprinātiem principiem. Paredzēts, ka smagākajam sodam pievieno daļu no vieglākajiem sodiem, rezultātā tiek iegūta kopīgā soda vērtība, kas ir mazāka par atsevišķu sodu kopējās summas. Nav paredzēta vieglākā soda ietveršana smagākajā.

Ņemot vērā minēto, KL darba grupa, izvērtējot citu Eiropas savienības dalībvalstu tiesisko regulējumu kopsakarā ar Latvijas tiesisko regulējumu par galīgā soda noteikšanu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem un pēc vairākiem spriedumiem, izstrādāja šādus grozījumus KPL 528. un 649. pantā, kas ir saistīti ar 2024. gada 13. jūnija likumu “Grozījumi Krimināllikumā”.

Pašreiz KPL 528. panta pirmās daļas 2. punktā ir noteikts, ka notiesājoša sprieduma rezolutīvajā daļā norāda tiesas lēmumu par apsūdzētajam piespriestā soda veidu un mēru par katru noziedzīgu nodarījumu un galīgo sodu, kas jāizcieš. Savukārt tālāk sekojošajā KPL 528. panta pirmās daļas 5. punktā noteikts, ka notiesājoša sprieduma rezolutīvajā daļā norāda tiesas lēmumu par apsūdzētajam piemēroto ar brīvības atņemšanu saistīto drošības līdzekļu termiņu ieskaitīšanu soda termiņā. Vēršam uzmanību uz to, ka praksē šāda nolēmumu secība tiesas spriedumu rezolutīvās daļās tiek ietverta burtiski, t.i., vispirms norāda apsūdzētajam piespriestā soda veidu un mēru par katru noziedzīgu nodarījumu, kam uzreiz seko norāde par galīgo sodu, kas jāizcieš, bet kurā vēl nav ieskaitīti apsūdzētajam piemērotie ar brīvības atņemšanu saistītie drošības līdzekļu termiņi. Rezultātā šāda galīgā izciešamā soda norāde ir nepilnīga un sodu izpildes iestādēm apgrūtināši izpildāma, jo tām faktiski pašām ir jāveic ar brīvības atņemšanu saistīto drošības līdzekļu ieskaite galīgajā sodā, lai gan neviens likums nav tām deleģējis šādas funkcijas. Tādējādi sodu izpildes iestādes ir spiestas vērsties tiesā ar iesniegumu KPL 650. pantā paredzētajā kārtībā, proti, saistībā ar spriedumā noteiktā soda izpildi, aicinot tiesu noteikt precīzu galīgā soda izciešanas termiņu.

Vēršam uzmanību uz to, ka šāda nepilnīga galīgā izciešamā soda norāde nerada arī notiesātajam priekšstatu par to, kāds tad ir atlikušais izciešamais sods uz sprieduma pasludināšanas brīdi.

Lai novērstu nepareizi izveidojušos praksi saistībā ar galīgā soda noteikšanu, ar Likumprojektu no **KPL 528. panta pirmās daļas 2. punkta** tiek izslēgta norāde par galīgā soda noteikšanu, kas jāizcieš. Proti, KPL 528. panta pirmās daļas 2. punktā tiek saglabāta norāde uz galīgā soda noteikšanu tikai atbilstoši KL 50. pantam, kas vēl nav

galīgais izciešamais sods. Savukārt galīgais izciešamais sods t.sk. pēc KL 52. panta piemērošanas tiek atrunāts pēc KPL 528. panta pirmās daļas 5. punkta, proti, jaunā **KPL 528. panta pirmās daļas 5.¹ punktā**, tādējādi nosakot, ka notiesājoša sprieduma rezolutīvajā daļā norāda tiesas lēmumu par apsūdzētajam piespriesto galīgo sodu, kas jāizcieš uz sprieduma pasludināšanas brīdi, tikai pēc tam, kad ir veikta soda noteikšana par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem un ir ieskaitīti ar brīvības atņemšanu saistītie drošības līdzekļu termiņi. Proti, ar grozījumiem KPL 528. pantā tiek noteikts, ka:

- 1) vispirms sprieduma rezolutīvajā daļā jānorāda apsūdzētajam piespriestā soda veids un mērs par katru noziedzīgu nodarījumu un galīgais sods (KPL 528. panta pirmās daļas 2. punkts);
- 2) tad seko norāde par visu ar brīvības atņemšanu saistīto drošības līdzekļu ieskaiti soda termiņā (KPL 528. panta pirmās daļas 5. punkts);
- 3) un tikai pēc tam norāde par apsūdzētajam piespriesto galīgo sodu, kas jāizcieš uz sprieduma pasludināšanas brīdi, kad ir noteikts sods par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem un ir ieskaitīti ar brīvības atņemšanu saistīto drošības līdzekļu termiņi (KPL 528. panta pirmās daļas 5.¹ punkts).

Vienlaikus, ievērojot to, ka saistītais likums "Grozījumi Krimināllikumā" KL 51. panta pirmajā daļā noteic, ka galīgo sodu pēc vairākiem nolēmumiem nosaka tad, kad tie ir stājušies spēkā un nav vēl izpildīti, tad attiecīgi **KPL 649. panta pirmajā daļā** tiek noteikts, ka, ja attiecībā uz notiesāto ir vairāki spēkā stājušies spriedumi vai priekšraksti par sodu, kas vēl nav izpildīti, pēc sprieduma vai priekšraksta par sodu izpildes iestādes vai prokurora iesnieguma tās tiesas tiesnesis, kura taisījis pēdējo spriedumu pirmajā instancē, vai rajona (pilsētas) tiesas tiesnesis pēc priekšraksta par sodu izpildes vietas, ja ir tikai vairāki priekšraksti par sodu, saskaņā ar KL noteikto rakstveida procesā pieņem lēmumu par galīgā soda noteikšanu pēc šo spriedumu vai priekšrakstu par sodu kopības.

Līdzīgi kā KPL 528. panta pirmā daļa tiek papildināta ar jaunu 5.¹ punktu par galīgā soda noteikšanu, arī KPL 649. pants ar Likumprojektu tiek papildināts ar jaunu 1.¹ daļu, kurā noteikts, ka lēmuma rezolutīvajā daļā tiesnesis norāda notiesātajam noteikto galīgo sodu lēmuma pieņemšanas brīdī, kad ir veikta soda noteikšana pēc vairākiem nolēmumiem (saskaņā ar KL 51. pantu) un ir ieskaitīti ar brīvības atņemšanu saistītie drošības līdzekļu termiņi (saskaņā ar KL 52. pantu), tādējādi paredzot nepārprotamu galīgā soda termiņa noteikšanu, kas būtu saprotams un izpildāms sodu izpildes iestādēm. Proti, praksē šobrīd pastāv neskaidrības par to, vai personai piespriestais galīgais sods ir noteikts ar lēmuma spēkā stāšanās brīdi vai lēmuma pieņemšanas brīdi. Minētais ir būtiski situācijās, kad tiesas pieņemtais lēmums tiek pārsūdzēts un tiek pieņemts cits lēmums, kā rezultātā izpildes iestādēm nav saprotams, vai galīgais sods ir noteikts uz lēmuma spēkā stāšanās vai lēmuma pieņemšanas dienu. Tādējādi ar grozījumiem KPL 649. pantā tiek precizēts, ka notiesātā galīgais sods, kas jāizcieš, ir noteikts tiesas lēmuma pieņemšanas brīdī.

Tāpat ievērojot to, ka ar saistīto likumu "Grozījumi Krimināllikumā" KL 51. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka galīgo sodu pēc vairākiem nolēmumiem nosaka tad, kad tie ir stājušies spēkā un nav vēl izpildīti, tad **KPL 649. pants** tiek papildināts ar jaunu **ceturto daļu**, kurā noteikts, ka, ja galīgā soda noteikšanas brīdī ir atlicis izpildīt tikai vienu no spriedumiem vai priekšrakstiem par sodu, vai visi spriedumi vai priekšraksti par sodu ir izpildīti, tad tiesnesis pieņem lēmumu par lietas par galīgā soda noteikšanu izbeigšanu. Tas nozīmē, ka galīgā soda noteikšana ir veicama atbilstoši tiem faktiskajiem apstākļiem, kas ir iestājušies dienā, kad tiek skatīts

jautājums par sprieduma vai prokurora priekšraksta par sodu izpildi, ja ir vairāki spriedumi vai priekšraksti par sodu. Proti, ja uz nolēmuma pieņemšanas brīdi nav saskaitāmo sodu, tad tiesnesis pieņem lēmumu par lietas par galīgā soda noteikšanu izbeigšanu.

3. Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas

Grozījumus izstrādāja Tieslietu ministrija. Likumprojekta izstrādes ietvaros notikušas diskusijas ar tieslietu ministra 2020. gada 9. marta rīkojumu Nr. 1-1/69 izveidotās Pastāvīgās Krimināllikuma darba grupas sanāksmēs, kuras sastāvā ir tiesību zinātņu eksperti un praktiķi, tostarp Valsts policijas, Iekšlietu ministrijas, Ģenerālprokuratūras, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja, Valsts probācijas dienesta, advokatūras un tiesu pārstāvji.

Grozījumi tika izvērtēti Saeimas Juridiskās komisijas Krimināltiesību politikas apakškomisijas sēdē, kas notika 2024. gada 27. februārī, 12. martā, 21. maijā un 28. maijā, kā arī Saeimas Juridiskās komisijas sēdē, kas notika 2023. gada 19. decembrī, 2024. gada 16. aprīlī un 4. jūnijā.